

Depremlerin Ve Doğa Olaylarının "AFET" Olarak Yaşanması ÜLKEMİZİN ve HALKIMIZIN YAZGISI OLAMAZ! OLMAMALIDIR!

17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 depremlerinin üzerinden on yıl geçti. 1999 depremlerinden uzaklaştıkça Büyük Marmara Depremine daha da yaklaşıyoruz. Aradan geçen on yıllık dönemde, ülkemizde birinci derece deprem bölgelerinde yaşayan nüfus giderek artmakta, plansız kentleşme ve kaçak yapılaşma yaygınlık kazanmakta, var olan riskli, dayanıksız konut çevrelerine yenileri eklenmektedir.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlara uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir "deprem ülkesi" değil bir "afet ülkesi" olmuştur. Bunun ekonomik sonucu olarak her yıl GSMH'mizin ortalama %3 ile %7'si afet zararlarını karşılamaya harcanmaktadır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı, hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir. 1999 yılında meydana gelen depremler, ülkemiz coğrafyasını saran jeolojik tehlikenin unutulduğu veya unutturulduğu koşullarda nasıl yıkıcı bir afete dönüşeceğini gözler önüne sermiştir.

Jeolojik, morfolojik ve meteorolojik özellikleriyle doğa olaylarının sık yaşandığı, "Deprem Bölgeleri Haritası"na göre, yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 60 yıl içerisinde depremlerde, sayısı altmış bine ulaşan vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yüz yirmi bini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420.000 bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Bütün bu gerçeklere rağmen ülkemizde uyarıların dikkate alınmaması, kaderci ve vurdumduymaz zihniyetin devam etmesi afet risklerini artırmaktadır. "AB'ye uyum yasaları"nı bir çırpıda Meclis'ten geçiren siyasal iktidar, nedense imar yasasını, 3030 sayılı planlı alanlar tip imar yönetmeliğini, afetler yasasını, yerel yönetimler yasasını hala düzenleyememiştir.

1999 depremlerinden bu güne kadar bilim insanları tarafından, İstanbul başta olmak üzere, Türkiye ekonomisinin can damarı olan Marmara bölgesi için en büyük tehlike olan, **Marmara depreminin gerçekleşme olasılığı**, büyüklüğü, kuzey Anadolu fay hattının hareketleri üzerine araştırmalar yapılmış, elde edilen bulgular kamuoyu ile paylaşılmış, uyarılar yapılmıştır. Ancak bilim insanları tarafından yapılan bu uyarılar afet ve şehircilik sorunlarından sorumlu kuruluşlarca dikkate alınmamış, vurdumduymaz yaklaşım sergilenmeye devam edilmiş, diğer yandan hükümet tarafından sanki deprem tehlikesi ortadan kalkmış ve riskler yok edilmiş gibi davranılarak Ulusal Deprem Konseyi 3 Şubat 2007 tarihinde

kapatılmış, afetten önce alınacak önlemler unutulmuş, afet sonrası çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

Deprem ülkemizde olduğu kadar kentimizin de kaçınılmaz bir yaşam gerçeğidir. Ancak Büyükşehir Belediyesi ve Valilik başta olmak üzere bu gerçek, biz meslek odalarının söylemlerine rağmen unutulmaya devam edilmekte, uyarılarımız dikkate alınmamakta, deprem başta olmak üzere afete yönelik yeterli çalışma yapılmamaktadır. Ancak biz meslek odaları olarak aradan geçen 10 yıllık dönemde yaptığımız gibi, uyarılarımıza devam edeceğiz.

Afet gerçeğinden hareketle, afet tehlike haritaları, mikro bölgeleme, jeolojik jeoteknik etütler, her tür planlama da temel girdi olması sağlanmalı, bireylerin yaşam mekanlarını teknik denetimden geçirterek sonuçlarını uygulamaları, kent yöneticilerinin de kamu ve toplu yaşam alanlarında bu denetimlerin yapılmasını sağlayıp sonuçlarını uygulatmaları ile can ve mal güvenliği en üst konumda koruma altına alınmalıdır.

Afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetlerin ülke düzeyinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve olayların meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve bu konularda politikaların üretilmesi ve uygulanması hususlarını kapsayan 5902 sayılı AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN uyarınca gerekli çalışmalar bir an önce tamamlanmalıdır.

Unutulmamalıdır ki; kentimiz tarihinde bir çok defa büyük depremlere sahne olmuş ve olmaya devam edecektir. Önemli olan deprem öncesi gerekli tedbirlerin alınarak riskin en aza indirilmesi ve depremden sonra arama – kurtarma ve ilk yardım hizmetlerinin koordineli ve sağlıklı bir şekilde organize edilmesidir. Aksi takdirde tarihin acı tekrarı, deprem gerçeğini bizlere tekrar hatırlatacaktır.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak biz: "**Birer doğa olayı olan depremlerin 'afet' haline gelmesi, 'felaket' olarak yaşanması halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!**" diyoruz. 17.08.2009

TMMOB
Bursa İl Koordinasyon Kurulu Adına
Erdal AKTUĞ
TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri